

komplex tantárgyi verseny 6-7. évfolyam

1. forduló

Beküldési határidő 2020. december 18.

A feladatlapok letölthetőek iskolánk honlapjáról

További információ, online beadás: bereczki.karoly74@gmail.com

Iskola neve:

Iskola címe:

Felkészítő tanár neve:

Felkészítő tanár e-mail címe:

Csapat neve:

Csapattagok neve:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

A feladatok Gárdonyi Géza *Egri csillagok* című művéhez kapcsolódnak. A feladatok megoldásához használjátok a 6.-os irodalom tankönyvet és az internetet.

1. feladat

Döntsétek el az alábbi állításokról, hogy igazak (I) vagy hamisak (H)! (10 pont)

1. Az Egri csillagok műfaja történelmi regény.	
2. A regény cselekménye a 15. században játszódik.	
3. A Gárdonyi Géza a mű írásakor több helyszínen is megfordult a regény helyszíneinek közül.	
4. A történet 1541-ben kezdődik.	
5. A történet egyik szereplője, Török Bálint létező személy volt.	
6. A regény cselekménye egy szalon fut.	
7. A történelmi regényekben csak valóságos történelmi személyek és események szerepelhetnek.	
8. Gárdonyi 10 éven keresztül végzett kutatást a regény megírásához.	
9. 1905-ben jelent meg először az Egri csillagok című regény.	
10. Kortársai Gárdonyit egri vándornak hívták.	

2. feladat

Fejtsétek meg a regényhez kapcsolódó keresztrejtvényt! (15 pont)

A rejtvény megoldásában Gárdonyi Géza egyik regényének címét találjátok.

1. Az író születési neve.
2. Lovas katona elnevezése a török seregben.
3. Az egri vár kapitánya 1552-ben.
4. Így nevezték a szultán palotáját.
5. Gárdonyi Géza egyik foglalkozása.
6. Bornemissza Gergely pártfogója a műben.
7. Varázserejű tárgy, ami tulajdonosát megvédi a rossztól.
8. Ezen a bástyán található Gárdonyi Géza sírja.
9. A félszemű dervis a regényben.
10. A regény egyik gyermek szereplője.
11. Ő készítette el a regény filmváltozatát 1968-ban.

4. Szövegértési feladat

Olvasátok el az alábbi szöveget, majd válaszoljatok a kérdésekre! (25 pont)

AHOL A HŐSÖK MEGÁLLÍTOTTÁK A HÓDITÓKAT - AZ EGRI VÁR RÖVID TÖRTÉNETE

A vár története

Eger történelmi múltú városát a hasonló nevű patak két oldalán található a Bükk déli lábainál. Szent István király itt alapította meg az első püspökségek egyikét, az Egri főegyházmegyét, melynek területe egészen a Kárpátok gerincéig húzódott. Az 1970-es, majd az 1990-es évek ásatásai tárták fel a 11. századi, román stílusú rotunda maradványait (makettje a vártörténeti kiállításon látható). Falait sárba rakott kőből építették. A templom keleti végét kis, patkó alakú szentély zárta le. A csaknem pontosan a körépitmény közepén talált, kőből épített, kőfejtámaszos sírhelyen feltehetően az első püspökök egyikét temették el. A körtemplom melletti temető sírjaiból előkerült gazdag leletanyagból (zománcberakásos függők stb.) nyugati hittérítők letelepedésére következtetnek. A rotundához nyugat felől egy hosszú építmény csatlakozott: vélhetőleg ez volt az első püspöki palota.

Az egri Várhegyen a 13. században csak egy kisebb erőd volt, a magas kőfalakat az országos újjáépítés részeként, az egri püspök parancsára emelték. A Szent János evangélista tiszteletére szentelt, háromhajós, román stílusú székesegyházat föltehetően Szent László király idején, a 11. század végén emelték. A székesegyházról a 14. századi krónikákban a várat is Szent János evangélista várának nevezték.

A kőfalak anyaga az egri borvidék fő talajképző anyagának tekintett riolittufa, ami könnyen faragható, de könnyű, meglehetősen puha és nagyon kevésbé fagyálló. Ezért a nagyobb hidegek utáni oladások idején egyes falszakaszok rendre leomlottak, a vár rendszeres karbantartást igényelt. A tűzesség megjelenésével a klasszikus lovagvár jellegű (magas, vékony falakkal épített) egri erődítés több szempontból is kritikusan elavult. A fő probléma az volt, hogy a Várhegy melletti, annál magasabb Almagyar dombról át lehetett löni a falak fölött. Ezért (először a Felvidéket uraló cseh husziták elleni védekezésül) a domb jelentős

részét elkerítették.

A hódító Oszmán Birodalommal szemben kialakított végvárrendszer fontos tagjának számító várat a 16. század első felében külső és belső részre osztották, a védműveket Alessandro Vedani tervei alapján korszerűsítették. Eger élére 1548-ban nevezték ki Dobó Istvánt várkapitánynak. Dobó elsődleges feladatának tartotta, hogy a várható török támadás ellen minél jobban megerősítse a végvárat. Ehhez növelte mind a helyőrség, mind a hadieszközök számát. A hadjáratot Kara Ahmed vezír, Szokoli Mehmed ruméliai és Hadim Ali budai beglerbég irányította. Egyesített hadaik 1552 szeptemberében vették ostrom alá az egri végvárat, de a védők visszaverték próbálkozásait.

Mire az ostromlók elvonultak a vár alól, a falak többsége súlyosan károsodott. Az évtizedekig tartó újjáépítés közben (Ottavio Baldigara, Bornemissza Gergely és Christoporus Stella tervei alapján) jelentősen korszerűsítették is a védműveket, a helyőrség létszámát hétezer főre emelték. Intézményesítették a várban működő lőpormalom alapanyag-ellátását (az évi 500 tallér értékű salétromot évi adójának fejében Debrecen szállította). Német (osztrák) tüzekeket alkalmaztak (békeidőben 8–10 tűzmestert fejenként 2-3 segéddel). Mindezek dacára 1596-ban a több nemzetiségű helyőrség rövid viadal után III. Mehmed szultán kezére adta a várat.

A hódoltság 91 esztendeje alatt a törökök nemcsak fenntartották, de bővítették is az erődrendszert. A várat a Habsburgok 1687-ben vették vissza, miután kiéheztették a védőket. 1701-ben a császári haditanács felrobbantatta a feleslegessé vált külső vár védőműveit, így a kuruc szabadságharcban csak a belső vár kapott kisebb szerepet.

A régi dicsőség színtere ezután lassan hanyatlásnak indult, köveit szekérszámra hordták el a városba építkezésekhez. A régészeti kutatómunka és helyreállítás csak 1862-ben kezdődött el.

1.Mit találtak a régészek a rotunda közepén? (2 pont)

2.Miért nevezték a várat Szent János evangélista várának a 14. században? (2 pont)

3. Milyen anyagból építették a vár falait? Milyen előnyökkel és hátrányokkal járt ennek az építőanyagnak a használata? (5 pont)

4.Miért kellett elkeríteni az Almagyar nevezetű domb egy részét? (2 pont)

5.Hogyan hívták a török hadvezéreket, akik 1552-ben támadást indítottak a vár ellen? (3 pont)

6.Milyen katonai fejlesztéseket hajtottak végre az ostrom után a várban? (4 pont)

7.Mikor került török kézre az egri vár? (1 pont)

8.Milyen sors várt a várra 1687 után? (3 pont)

9.Kiknek a tervei alapján korszerűsítették a várat az 1552-es ostrom után? (3 pont)

5. feladat

Készítsetek illusztrációt a regény egy, szabadon választott jelenetéhez! Alkotásotok A/4-es méretben készüljön, és bármilyen technikát használhattok hozzá! (10 pont)

Jó munkát kívánunk!